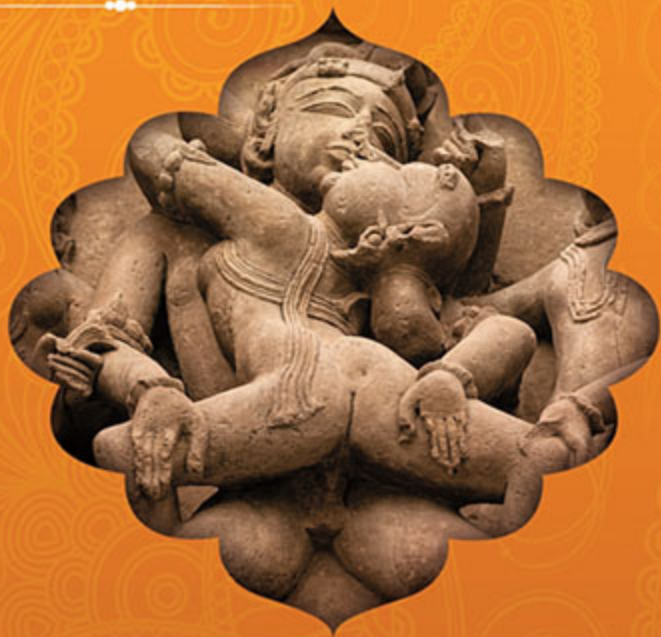

Daniel Odier

Posvátnost sexuality

Setkání s absolutní láskou

MAITREA

POSVÁTNOST
SEXUALITY

POSVÁTNOST SEXUALITY

Setkání s absolutní láskou

DANIEL ODIER

Přeložila Lenka Adamcová

MAITREA

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Odier, Daniel

Posvátnost sexuality: setkání s absolutní láskou / Daniel Odier ; z anglické verze

Tantric quest: an encounter with absolute love ... přeložila Lenka Adamcová. --

První vydání v českém jazyce. -- Praha : Maitrea, 2015. -- 210 stran

Název anglické verze: Tantric quest

ISBN 978-80-7500-128-3 (brožováno)

2-335 * 929 * 233.3 * 233.4 * 233-282 * 118:613.88 * 233-852.5Y * 233-584.5 * 165.322 * (540+549.1)

– Odier, Daniel, 1945-

– duchovní učitelé -- 20.–21. století

– šivaismus -- Kašmír

– šaktismus

– tantra

– sexuální energie

– jóga

– duchovní cesta

– duchovní poznání

– autobiografie

22/24 - Náboženství Dálného východu. Indická náboženství. Hinduismus.

Buddhismus [5]

929 - Biografie [8]

První anglickou verzi vydalo nakladatelství Inner Traditions International v USA v roce 1997.

Originální francouzská verze byla vydána pod názvem *Tantra: L'initiation d'un occidental à l'amour absolu*.

České vydání zprostředkováno přes Montse Cortazar Literary Agency (www.montsecortazar.com). Všechna práva vyhrazena.

Daniel Odier

Posvátnost sexuality

Tantric Quest

Copyright © Daniel Odier, 1997

English translation edition copyright © Inner Traditions International, 1997

Translation © Lenka Adamcová, 2014

Czech edition © MAITREA a.s., Praha 2015

ISBN 978-80-7500-182-5 pdf

S úctou věnováno Kalou rinpočhemu a Déví,
mým mistrům.

„Ve skutečnosti je každé tělo univerzem.“

Mahánirvána tantra

Sanskrtská mantra „ÓM“

ÚVOD

Šivaistický tantrismus z Kašmíru zaujímá v dějinách myšlení výjimečné místo. Toto mystické, vědecké a umělecké hnutí drávidské kultury, jež se zrodilo před sedmi tisíci lety v údolí řeky Indus, přijímá veškerý lidský potenciál a připisuje zvláštní místo adeptovi, jenž je plně zaujatý cestou vědění. Tantrismus je pravděpodobně jedinou starobylou filozofií, která přežila všechny dramatické historické otřesy, invaze a vlivy, a dostává se k nám v neporušené podobě prostřednictvím nepřerušeno předávání od učitele k žákovi a rovněž jako jediná, v níž se zachoval obraz Velké Bohyně, aniž by došlo k převrácení moci mezi ženou a mužem ve prospěch toho druhého. Celé linie následují velké ženské mistry a ještě dnes řada *jógini* (jogínek) předává tuto prastarou moudrost. Velcí mužští mistři si často udržovali zvyk iniciovat svou žákyni jako způsob čerpání ze samotného zdroje síly.

Mořeplavecký národ Drávidů vybudoval velká města Mohendžodaro a Harappa. Jejich civilizace se rozšířila z údolí Indu do oblasti, kde se v dnešní době rozkládá Pákistán, a až k Rudému a Středozevnímu moři. Invaze árijských kmenů z Ukrajiny

před třemi tisíci lety znamenala konec pro drávidskou civilizaci; impozantní mystické hnutí, jež představovalo její základ, však přežilo. Mistři uprchli z obsazených citadel a usadili se na venkově a na nepřístupných místech v celé oblasti himálajského horského masivu.

Šivaistický tantrismus se znovu vynořil na počátku čtvrtého století našeho letopočtu v Kašmíru, jenž se svou polohou nachází na přirozené křižovatce velkých kulturních a obchodních cest. Kašmír byl součástí tajuplné země Oddijána situované mezi Afghánistánem, Indií a Pákistánem. Patřilo do ní také údolí Swát, místo narození řady mahásiddhů a dákiní, velkých tantrických iniciátorů, kteří tuto doktrínu šířili po celém zbytku Indie, Nepálu, Číny a Tibetu.

Šiva a Šakti, neoddělitelný božský pár, jsou bohy extatického tance a stvořiteli jógy, jež umožňuje adeptům znovu objevit božství v kořenech jejich vlastní mysli prostřednictvím otevření Srdce. Na Západě se obvykle pohybujeme v univerzu založeném na dualitě: na počátku „Bůh oddělil světlo od temnoty“ (Genesis 1:3). Je nezbytně nutné pochopit, že tantrismus stojí stranou veškerého oddělování světla a temnoty, lidí a bohů. Je nedualistický. Mysl považuje z podstaty za osvícenou. Mysl je tedy domovem veškerého božství. Je zdrojem, z něhož se vše rodí a do něhož se vše navrácí: všechny jevy, veškeré rozlišování, všechna mytická a božská stvoření, veškeré posvátné texty, všechna učení, veškeré iluzorní duality.

Předmětem konání tantriků neboli adeptů tantrismu tedy je zbavování se iluzorních zatemnění, z nichž povstává ego, jež všem rozlišováním dává vzniknout. Potom si uvědomí podstatu vlastní přirozeně ryzí a průzračné mysli. V dualistickém myšlení si představujeme Boha mimo sebe a svou touhu po sjednocení směřujeme navenek. V nedualitě či nedvojnosti je usilování obrácené. Mystická energie je směřována dovnitř, k mysli. Objevení podstaty mysli je tudíž tím nejvyšším úspěchem. Z této perspektivy už nejsou vášně považovány za nepřátelské mystickému životu. Jejich energie je používána přímo tantrikem a právě v tomto velkém vzplanutí vášň rozpouští ego.

Není třeba uvádět, že všeobecně rozšířený obraz redukujícího tantrismu na neurčité sexuální techniky určené k zázračnému osvobození těch, kdo je praktikují, pod zástěrkou spirituality, nemá se šivismem nic společného. Takové praktiky – neúčinné, protože nejsou založené na pravém jógickém asketismu, jenž je spojený s trojím mistrovským zvládnutím dechu, mentální prázdnoty a tělesných procesů – jsou při nejlepším pouze neškodnými deviacemi; ne tak neškodnými, pokud je jejich součástí manipulace.

Tantrismus je cestou absolutní lásky, jež vede ke svobodě bytí. Prostřednictvím tohoto příběhu mého setkání s jednou velkou jogínkou a jejím učením vás zvu ke sdílení svého úchvatného prožitku.

1

Jogínka s temnou pokožkou napařemovanou a naolejovanou jako by se vznášela v prostoru, s nohama zvednutýma do V po stranách těla, obličejem rozzářeným. Její rozevřené pohlaví, kde se vše rodí a kam se vše vrací, vyzařovalo zlaté světlo, jež se setkávalo s modří nebe. Fascinovaný jsem seděl vedle čínského jogína, který mě pozval do svého útočiště. Jogínka, jeho společnice, současně blízká i vzdálená, tělo i duch, síla i dar, neměnná ve své jógové pozici; byla inkarnací výjimečného potenciálu naplnění.

Tento jogín praktikoval současně tantrismus a čchan neboli zen čínského původu v následnictví linie indického mistra Bódhidharmy ze šestého století, pokračovatele těchto dvou linií. Osmadvacátý patriarcha po historickém Buddhovi a první patriarcha zenu Bódhidharma přicestoval do Číny po moři a usadil se v proslulém klášteře Šao-lin, kde prožil devět let v meditacích před kamennou zdí, než předal *dharmu* (doktrínu, nauku) svému žákovi jménem Chuej-kche, druhému čínskému patriarchovi.

Rozhovor mezi Bódhidharmou a čínským císařem Wu z dynastie Liang, zastáncem buddhismu, jehož lakonické odpovědi prvního patriarchy uvrhly do rozpaků, je dobře známý do dnešní doby:

„Jaké zásluhy jsem získal podporováním buddhismu a vybudováním tolika chrámů?“

„Žádné.“

„Jaký je nejvyšší smysl Posvátné Pravdy?“

„Nic není posvátné. Vše je prázdnotou.“

„Kdo je ten, jenž tu sedí proti mně?“

„Nevím.“

Bódhidharmova doktrína má čtyři hlavní principy:

- přímé předání kromě buddhistických textů,
- základ nikoli v textech, ale v prožitku probuzení,
- odhalení podstaty jeho vlastní mysli každému jednotlivému žákovi,
- rozjímání o vlastní pravé podstatě, jež je Buddhovou podstatou.

Je zřejmé, že tyto čtyři hlavní body korespondují s učením tantrického šivaismu, jenž je jejich zdrojem.

Když jsem odjížděl, dal mi můj hostitel kopii svého komentáře a překladu *Vidžňánabhairava tantry*, jednoho z nejstarobyljších a nejhlubších tantrických textů, chovaného šivaisty ve velké úctě. Tato tantra mi poskytla první letmý náhled na Bohyni a cestu, jež mne dovedla k setkání s mou učitelkou, šivaistickou jogínkou Déví, o sedm let později na druhém konci Indie.

Můj zájem o buddhismus, hinduismus a tantrismus se projevilo velmi brzy. Coby protestantský student ve strohém opatství na úpatí vysoké skalní stěny jsem propadl fascinaci okázalými bohoslužbami, při nichž jsem občas sloužil v karmínovém rouchu lemovaném krajkou. Tamní biskup, úžasný poklad věnovaný opatství Karlem I., neobyčejně talentovaný varhaník a vynikající sbor, jehož jsem byl členem, mě okouzlovali od samého začátku. Velmi přísná studia a mše každé ráno v půl sedmé následovaná půlhodinou práce před snídaní vykonaly to, co bylo nutné pro vybudování charakteru. Stále zde byly praktikovány tělesné tresty – směsice různých mučení, jako například hodinové klečení se zkříženými pažemi a slovníkem položeným na každé ruce. Období volného času někdy bývalo nahrazováno nekonečnými hodinami opisování textů latinských autorů nebo stránek z *Petit Larousse*. Za noci bývaly obrovské ložnice ponořené do ticha; podivná setkání se odehrávala na střeších, kam jsme utíkali kouřit a mluvit o lásce. Na takových místech panovaly děsivá osamělost, někdy nesnesitelný nedostatek náklonnosti, pokusy o sebevraždu, nucené životní poslání, krvavé souboje, z nichž mám stále ještě jizvy, a pochmurné příběhy lásky. Nicméně znamenitost učitelů, jejich zanícení, osobnost ředitele, který se proháněl kolem na svém motocyklu s kněžskou sutanou vlající ve větru, a všeobecná atmosféra místa mě uchvacovaly.

V tom samém životním období jedna kamarádka mých rodičů, krásná a buřičská malířka, která vypadala tak trochu jako

Ava Gardner a jezdila červenou Alfou Romeo, začala povzbuzovat moji vášň pro umění obecně a malířství konkrétně. Na její radu jsem se začal věnovat malování a kreslení. Vrátil jsem se do Ženevy, kde jsem se narodil, abych tam pokračoval na jiné církevní škole, mnohem méně přísné, i když jeden z našich učitelů nás rád připojoval na dynamo – přístroj, který sice údajně nemohl nijak vážně uškodit, dokázal ale dávat silné elektrické rány.

Měl jsem možnost každý víkend jezdit domů za rodiči. Využíval jsem tyto příležitosti k návštěvám své učitelky a rádkyně a celé hodiny jsme si spolu povídali o malování, hudbě a literatuře. Byl jsem do ní bláznivě zamilovaný. Na moje šestnácté narozeniny mě vzala samotného ven na večeři do luxusní restaurace. Seděli jsme ve velkých pohodlných křeslech, večeřeli jsme při světle svíček a já myslel jen na to, jak jí vyznám lásku. Toho večera mi darovala *Bhagavadgítu*, jeden z klíčových hinduistických textů, s komentářem od Šrí Aurobinda, velkého mudrce hluboce ovlivněného tantrismem. Tento „spirituální“ dar pouze roznítil oheň a moje srdce začalo připomínat jeden z lotosů vytištěných na šafránově zbarveném obalu této vysoce ceněné sbírky, z níž mnohé tituly jsem měl v budoucnosti dál objeovat. Co se mé vášně týče, tak ta zůstala utajená. Na útěchu jsem později získal přístup k pěti dílům *Božského života* (*The Divine Life*), mistrovskému dílu tohoto významného indického filozofa. Pak jsem stále ještě tajně zamilovaný dostal tři díly *Esejí o zenovém buddhismu* (*Essays on Zen Buddhism*)

od D. T. Suzukihho. V tu dobu bylo mou jedinou vášní stát se mystikem. Kněží mi přicházeli na pomoc. Dvakrát mi zabavili moje knihy od Aurobinda, které jsem si však okamžitě koupil znovu. Lpěl bych bez jejich zásahů na těchto dílech s takovou houževnatostí?

O něco později mě moje přítelkyně donutila přihlásit svou práci do soutěžního přijímacího řízení na Římskou akademii umění a já jsem na tuto školu vyhrál stipendium. V Římě jsem konečně prožil lásku s jednou mladou herečkou, členkou herecké společnosti Carmelo Bene. Tam jsem také okusil absolutní svobodu v úchvatně zbarvených zahradách a fontánách, vůni pinií a eukalyptu a také horko davu, kde se mýjeli umělci ze všech zemí. O takovém životě jsem snil za všech těch chladných nocí v letech strávených na internátní škole ve stísněné atmosféře země, z níž jsem měl pocit, že se uzavřela před světem.

Samozřejmě jsem si s sebou vzal své oblíbené knihy, celé pomuchlané s oslíma ušima, a marně jsem se snažil sladit báječný, frenetický život s lekci moudrosti velkých zenových mistrů. Prožíval jsem prudkou a destruktivní vášeň a pak harmoničtější lásku. Opustil jsem Řím a usadil se ve Sperlonze, malé bílé vesničce, jež se zvedala nad mořem, trochu jsem zanedbával malování a začal jsem pracovat na svém prvním románu.

Při odchodu z Akademie výtvarného umění v Římě jsem se setkal s vydavatelem uměleckých publikací Albertem Skirou. Fascinovaný tibetským malířstvím jsem mu nabídl knihu.

Skira, dojatý mým entusiasmem vyvažovaným pouze mou nevědomostí, mě nechal absolvovat několik lekcí umělecké fotografie a pak jsem se, vybaven vším potřebným, vydal na cestu do Indie za účelem fotografování malířských děl. Rozhodl jsem se dokonce najít způsob, jak uvést v soulad svou neuvěřitelnou chuť po životě s praktikováním moudrosti, o níž pouze číst u mě nefungovalo a jen mě to udržovalo ve stavu trvalé nerovnováhy. Moje vášnivá touha nebyla schopná dosáhnout vyváženosti s mými spirituálními aspiracemi. Byl jsem neustále rozpolcený dualitou duch – tělo a neviděl jsem cestu k dosažení onoho poklidu, jenž mě tak fascinoval, protože jsem byl neustále hluboce zakořeněný v životní realitě. Nezdálo se, že bych měl duši askety. Nedokázal jsem si sám sebe představit v nějaké jeskyni. Chtěl jsem všechno – krásu, umění, tělo, emocionální intenzitu, lásku, smyslnost a spiritualitu. Zdálo se mi, že náš systém západního myšlení založený na separování, oběti, prvotním hříchu, vině a utrpení nedokáže odpovědět na moje očekávání navzdory zábleskům brilantnosti, kterou jsem objevil mezi před Sokratovskými řeckými filozofy a také u některých křesťanských mystiků.

Na podzim roku 1968 jsem dorazil k zelenému předhůří Himálaje. Bylo mi třiaadvacet let. Hledal jsem mistra, který by mi mohl pomoci proniknout tam, kam mě už texty a intelektuální hledání nemohly doprovázet. Hledal jsem nějakou cestu, jež už by dál neoddělovala rozškatulkované životní aspirace,

cestu k používání energie vášně konečně uvedené v soulad s božstvím.

Naivně jsem si vyhradil celý jeden rok na intenzivní praktikování a rozhodl jsem se nechat Šakti, aby mě dovedla k tomu, kdo mi pomůže proniknout do jádra tantrické doktríny. Vůbec by mě nenapadlo, že tento itinerář zabere pětadvacet let kladení otázek, snů, praktikování, nezdarů a úspěchů, utrpení a radosti a nakonec zřeknutí se, jež se bez varování v roce 1993 vyvinulo v to, co už jsem si nepředstavoval, že by se mohlo stát – iniciací do *Mahámudry* a otevření Srdce.

Mahámudra neboli „Velká pečet“ je poslední iniciací školy Kagjupa v tibetském buddhismu, v jejímž průběhu učitelé představují žákovi podstatu jeho pravé mysli a předávají mu sílu bezprostřední realizace. Pokud tato operace proběhne úspěšně, je to ne-cesta, cesta bez cesty (*anupája*) v protikladu ke všem postupným stadiím a přípravným iniciacím. Jakmile dojde k uvědomení pravé podstaty mysli, neexistuje už žádná dualita, a tudíž žádný způsob usilování, žádný konec k dosažení, nic víc k činění než nechat věci být udržováním mysli v jejím přirozeném stavu – klidné, probuzené, božské.

2

Z těchto prvních týdnů v Himálajích jsem odeslal první zkušební film svých fotografií tibetského umění, které můj vydavatel shledal uspokojivými. Pak už zbývalo proniknout do mystéria tohoto typu maleb a podat objasnění jejich hlubokého významu. Pro tento účel jsem se potřeboval setkat s mistry.

Dlouhá pouť mě vedla k cestování nahoru a dolů po velké části himálajského pohoří, od klášteru ke klášteru, kde jsem fotografoval ty nejkrásnější malby. Někdy jsem šel týden nebo dva, abych se dostal na jistá odlehlá místa. Kousek po kousku jsem pronikal do neobyčejně bohaté a důmyslné symboliky této magické kartografie mapující stavy vědomí, jimiž člověk prochází v průběhu různých forem meditace. Nyní bylo nutné opustit pole teorie a začít se věnovat praxi.

Po šesti měsících tvrdé práce jsem se rozhodl vrátit se zpátky do Nového Dillí, abych plody svého úsilí svěřil jednomu diplomatovi, jenž je měl doručit do rukou mého vydavatele.

Pak jsem měl mít dobrý rok na sepsání textu a s tím, že mám fotografování pro knihu za sebou, jsem plánoval věnovat se učení některého velkého tibetského mistra. Moje počáteční práce mi poskytla příležitosti setkat se s nejvyššími autoritami různých škol. Teď jsem se potřeboval vrátit zpátky, abych navštívil ty, kdo na mě udělali největší dojem, a jednoho z nich požádal, zda by mě přijal za svého žáka.

Těsně předtím, než můj vlak vjel na nádraží v Dillí, došlo k výpadku proudu a světla na pár minut zhasla. Když se znovu rozsvítila, zjistil jsem, že moje zavazadlo s filmy a můj fotoaparát zmizely. V šoku jsem vyplnil reklamační protokol na nádražním oddělení policie a pustil se sám do beznadějného hledání.

Rozzuřený a utahaný jsem strávil noc pátráním ve všech okolních nádobách na odpadky, marným zpovídáním těch, kdo spali na ulici, v naději, že zloděj moje zavazadlo s filmy někde pohodil. Myslel jsem na ty dlouhé a obtížné pěší túry, na zázraky, které jsem objevil, a občas na cenu vytrvalé trpělivosti. Stovky kilometrů, jež jsem prochodil pěšky, nespočet setkání a obtížně získaných povolení, a zejména poklad mnoha tisíc negativů mizely v nenávratnu. Banda pouličních darebáků znalých místních poměrů se nabídla, že mi pomůže, a já jim slíbil velkou odměnu. Přišlo svítání a po mých filmech nebylo ani nejmenší stopy.

Zatrpklý a zklamán jsem sledoval, jak se rozplývá moje velká příležitost vydat knihu u velkého nakladatele, a rozhodl

jsem se zůstat v Dillí deset nebo patnáct dní. První věc, kterou jsem udělal, byla, že jsem si pronajal pokoj s koupelnou v luxusním hotelu v Janpathu, abych okusil to, co jsem už celé měsíce nezažil. Koupal jsem se v řekách, posvátných i obyčejných, v potocích a jezerech, ale ve vaně ani jednou. V té době jsem měl kolem krku několik ochranných šňůr ze všech svých setkání s lamy a rinpočemi. Vodu jsem si napustil hodně teplou a rozehvělý rozkoší jsem vklouznul do hluboké samostatně stojící vany na nožičkách. Šňůrky, tak náhle ponořené do horké vody, se začaly smrskávat a jedině tak, že jsem je držel oběma rukama, jsem unikl uškrcení jejich přílišnou ochranou. Bylo to drsné procitnutí, velmi tibetské ve své podstatě a dokonale naznačující pomíjivost věcí.

Pomíjivost je jedním ze základních konceptů buddhismu. Všechno je předurčené jednoho dne dospět ke svému zániku nebo se ze své podstaty změnit. Protože vše je vzájemně závislé, postrádající skutečnou realitu a prázdno, je nutné spočinout v tom, co je bez jakýchkoli charakteristik – v probuzení. Nejedná se o žádný pesimistický životní koncept, ale naopak o mocný prostředek proti iluzím. Jasně vnímání pomíjivosti všech jevů rozkvétá do stavu vědomí, jenž brání tomu, aby se svět stal statickým. Toho večera se pomíjivost mého vlastního života stala víc než jen pouhým konceptem.

Od následujícího dne jsem utápel své zklamání nad tak obrovským ztraceným úsilím v bazénu a v náruči dvou mladých

Američanek, které jsem potkal v historické noclehárně slečny Colaço na Janpath Lane – v hostinci, jímž prošli všechny hvězdy beatnické generace, básníci známí i neznámí, jejich múzy i démoni a také velká část těch evropských a amerických snílků polapených do spirituálního víru Berkeley, velké vlny protestů na americké univerzitě a dozvuků května 1968.

Na tomto místě bylo možné potkat neuvěřitelnou etnickou a kulturní směsici zcela v područí tantrické horečky redukované na její nejjednodušší projev – nevázaně osvobozující sexualitu. Ginsberg a mnozí další američtí básníci zde zanechali svou stopu. Múzy recitovaly publiku současně uchvácenému a vzdálenému díky hašiši, pak trávily milostné noci v nekonečné extázi s vlasatými guru, lamy a jogíny. Pomáhala jim v tom černá bombaj, výbušná směsice hašiše z Afghánistánu nebo Kašmíru a opia. Všude, kam jste se podívali, jste nacházeli levitaci, cesty do minulých životů, změněné stavy vědomí, reinkarnace, šílená ega polykaná démony při tibetském rituálu *chö*, mysteriózní orgie v lesích, probuzení a transy a vlny záblesků kundalíní, mystické energie z hlubin znázorňované kresbou hada stočeného v základně páteře.

Jedna Kalifornanka vyprávěla, jak se milovala s tygřím asketou v Buddhově době; italský básník vykládal o svém spontánním osvícení, když spatřil Mahariši Mahoš jogiho kráčet po letišti v Dillí. V tomto základním táboře osvícení se člověk tajně dozvěděl, jakou cestou jít kolem posvátné hory Kailás, stejně

jako jak se setkat se členkami tajného sesterstva Deva Dasi, neboli „služebnic Božích“, skládajícího se z básníků, hudebnic, tanečnic a odbornic na posvátný sex. Stále konají obřady v několika chrámech, prohlašovali jistí lidé, kteří pak nabízeli, že vám dají jména. V jejich náručí jste mohli dosáhnout absolutního poznání oné extáze vytesané do kamene v Khajuráho nebo Maháballipuram.

Člověk tu vyměnil pásku s Frankem Zappou za adresu opiového doupěte ve starém Dillí, pas za jméno nepálského šamana s výjimečnými silami, noc lásky za předání mantry – rituální formule, jejímž recitováním se medituující napojil na určité kosmické síly. Všichni meditovali, dostávali se do nehlubších transů, netrpělivě podupávali u dveří osvětlení ve snaze proniknout do jeho vnitřních komnat. Přívrženci hinduistických guru se pouštěli do dlouhých rétorických rozprav se stoupenci tibetských mistrů a noc s letargickou ospalostí přecházela ve svítání.

Jeden švýcarský host se po dvanáct dní nevynořil ze *samádhi*. *Gopi*, nebeské mlékačky milované bohy, přicházely ve snaze ho svést nebo mu vystrojit hostinu. Někteří se ho snažili chránit; jiní mu do uší křičeli choromyslné proslovy. Švýcar zůstal ve své velkolepé katalepsii, zatímco slečna Colaço pozorovala všechen ten mystický rozruch s unaveným a zkoumavým pohledem, odchyťovala procházející tajné hosty a aby je potěšila, předstírala, že věří tisícovkám jejich příběhů o zmizelých šecích a imaginárních bezhotovostních platbách.

Kámasútra, klasické pojednání o hinduistickém erotismu, pro nikoho nebyla tajemstvím a skrz střešní okna jste mohli být svědkem těch nejúžasnějších spojení jejích tantrických adeptů nebo se s radostí připojit v těch podivuhodných časech, kdy se u slečny Colaço vyskytovaly pouze neškodné viry.

Patnáct dní všech možných aktivit na tomto mystickém bazaru mě ještě jednou vyslalo na cestu do Kalimpongu, kde jsem znovu navštívil jeho svátost Dudžom rinpočeho, laskavého muže impozantního vzezření, hierarchu jogínů Ňingmapa a velkého mistra *dzogčenu*, praxe, jež spočívá ve spontánním pochopení podstaty vlastní mysli bez použití jakéhokoli konceptu nebo dogmatu. *Dzogčhen* má velmi blízko k *Mahámudře* školy Kagjupa, kterou ovlivnil. *Dzogčhen* samotný byl ovlivněný současně čchanem a šivaistickým tantrismem, jehož základní doktrína *Pratjabhidžňa* znamená doslova „spontánně pochopit podstatu vlastní mysli neboli Já“. Tyto čtyři školy jsou typem „náhlé“ doktríny a bývají popisovány jako *anupája* neboli ne-cesty, cesty bez cesty. Jsou to výsledky a kvintesence jógy a tantry.

Doufal jsem, že budu mít možnost u Dudžom rinpočeho studovat, policie však cizincům vydávala pouze třídní povolení k pobytu. Tento velký mistr mě poslal k jednomu z nejpůsobivějších lamů školy Kagjupa Kalou rinpočemu, jenž předával hlavně *Mahámudru* a pobýval v přístupnějším regionu.

O několik dní později jsem dorazil do Sonady, kde mě nekonečně laskavý projev Kalou rinpočeho vrátil zpátky

do kontaktu se spirituální skutečností. Moje nehoda, ztráta mé práce, byla pro lamy dobrou zábavou. Klášter se otřásal v záchvatech všeobecného smíchu. Kalou rinpoče mi jednoduše řekl, že na vydání takové knihy bylo zkrátka příliš brzy. Tváří v tvář této připomínce pomíjivosti jsem byl schopen pod jeho vedením sám sebe navést směrem k hlubšímu porozumění podstatě vlastní mysli.

Karma – tedy čin spolu s jeho váhou a důsledky – mě vrátila zpátky přímo na cestu díky zásahu nějakého zloděje. Veškerá moje spirituální dobrodružství způsobil onen zloděj v Dillí a bez toho bych pravděpodobně propásl svou největší příležitost. Časem se moje nenávisť vůči tomu zloději změnila v přijetí a pak v hlubokou vděčnost. O pár týdnů později mi Kalou rinpoče dal dharmové jméno Karma Sonam Tcheupel: *Ten, který má požehnání karmy a je schopen porozumět cestě.*

Následující měsíce byly zasvěcené intenzivní praxi. Jako první iniciaci jsem přijímal každodenní poučení od Kalou rinpočeho. Většinu času jsem trávil v rinpočeho prostorách, nebo jsem usazený ve věži sonadského chrámu mezi pytlí se zrním cvičil vizualizaci *mandaly* svého ochranného božstva. Postupným pohlcením a rozpuštěním mi tato meditační technika umožnila po dlouhé době prožít prázdnotu mysli.

Vyhýbal jsem se indické policii, která kvůli problémům na hranici s Čínou omezovala pobyty cizinců v této oblasti Indie na tři týdny.

Když mě nakonec zatkli a ve vojenském džípu dovezli ke státní hranici, odjel jsem do Dalhousie, kam mi Kalou rinpoče řekl, že brzy dorazí. Čekal jsem dva měsíce, zabraný do svého výtisku *Vidžňánabhairava tantry*. Jednoho nádherného rána poté, co mě předem upozornil sen, jsem vyrazil dlouhou prašnou cestou a za chvíli jsem spatřil, jak ke mně na koni přijíždí Kalou rinpoče obklopený svými mnichy. Zastavil koně a na několik vteřin mi položil ruku na hlavu. Zalilo mě světlo.

Po velkolepém přijetí v hlavním chrámu za zvuků trumpet a ulit jsem ho doprovodil do malého horského kláštera, kde měl předávat závěrečná učení *Mahámudry* pěti jogínům. Ti všichni dorazili ten samý den nepochybně předem upozornění stejným způsobem jako já. Někteří šli pěšky po řadu týdnů. Jejich dlouhé vlasy stočené na hlavách poskytovaly útočiště řadě skákajících parazitů. S neobyčejně silným pohledem upřeným na štíhlou siluetu Kalou rinpočeho reagovali na každou změnu v tónu jeho jemného a jasného hlasu. Stejně jako oni i já jsem byl zcela pohlcený silou předání, aniž bych chápal jeho význam. Já jsem měl tuto poslední iniciaci do tibetského buddhismu obdržet až o mnoho let později.

Výlet do Nepálu mi umožnil přivést si zpátky spolu s vypůjčeným fotoaparátem knihu *Tantrické sochy v Nepálu (The Tantric Sculptures of Nepal)*, kterou Christian Burgois vydal u Rocher Editions.

Na radu Kalou rinpočeho, velmi nestranného v přístupu k rozmanitým mystickým cestám, jsem byl na cestě do Thajska, do kláštera, kde byla praktikována obzvláště zajímavá forma meditace. Naučil jsem se koncentrovat na zářící perlu umístěnou dva a půl centimetru pod pupkem, a tak projít jeden po druhém závoje konvenční iluze. Jako obydlí mi tamní opat přidělil nádherný malý chrám uprostřed rozkošné zahrady. Pobývalo tam také půl tuctu japonských zenových mnichů, kteří přijeli, aby byli na radu svých mistrů iniciováni do této praxe Malého vozu. Univerzální duch Kalou rinpočeho byl otevřený praktikám jiných škol a jejich znalost považoval za důležitou. Stál tudíž stranou roztržek mezi tibetskými sektami a soustředil se na prapůvod buddhismu, hínajánu neboli Malý vůz, čchan, taoismus a také indický tantrismus.

Právě této nezaujatosti a otevřenosti od samého počátku své sádhany vděčím za pochopení souvislostí a úzkých vztahů, jež existují mezi tantrickým šivismem, *Mahámudrou*, *dzogčhenem* a čchanem. V posledních třech nebo čtyřech letech se tento vztah stal úrodnou půdou pro mnohé výzkumníky a akademiky.

Pak, stále na radu Kalou rinpočeho, jsem se octl v Kjótu u mistra zenové školy Rinzai založené v jedenáctém století velkým čchanovým mistrem Lin-chi. Moje cesta skončila v Honolulu, kde na mě na letišti čekal jeden taoistický mistr upozorněný Kalou rinpočem. Tento podivný člověk, oblečený

do špinavého, obnošeného roucha, se proplétal se svým chevroletem Impalou, jako by to byla záležitost černého buvola mistra Lao-c'. Od něho jsem se naučil umění kruhového dechu, jenž prochází srdcem, a pozici, při níž se levý palec u nohy drží v pravé ruce, obzvláště stabilní pro dlouhé meditace. Když byl čas odejít, měl jsem ještě jednou možnost okusit jeho humor:

„Až budeš zpátky ve Francii za volantem svého vozu, musíš si uvědomit, že nejsi nikde jinde než v tao.“

Jeho hrdelní smích zaniknul ve vřavě a jeho vybledlé roucho se vmísilo do orgií barevných sukni, bederních roušek a bermud.

Nezapomněl jsem na jeho radu, jak roky ubíhaly a moje praxe byla přerušena temnými časy a pochybnostmi. Pak jsem mezi roky 1972 a 1975 podnikl řadu cest do severozápadní Indie odhodlaný následovat vodítka, k nimž jsem se dostal na svých předchozích cestách, a najít velkého mistra kašmírského tantrického šivaismu.

3

Další tři cesty mě dovedly k objevení nádherné himálajské krajiny Džammú, Kašmíru a Himáčalpradéše a také slušného množství „mudrců“, poustevníků a šarlatánů, aniž by přitom došlo k jedinému rozhodujícímu setkání.

Dostat se do přímého kontaktu s šivaistickým tantrismem je téměř nemožné. První důvod tohoto problému souvisí s persekucemi, jež na tantrismus uvalovali různí nájezdníci – Árjové, středověcí islamisté a pak angličtí puritáni v období kolonizace. Druhý důvod je spojený s utajením a mlčenlivostí, které obklopují mistry a rituály.

Od svého prvního příchodu nájezdníci projevovali silný odpor vůči tantrickému šivaismu, jež čerpá svou sílu ze zakořenění v uctívání Velké Bohyně. Válečnická společnost není schopná tolerovat kulturu, pro niž je natolik ústřední ženský prvek jako současně původ a cesta osvícení, mistr a iniciátor. To je proti všemu, co puritánství a další narušitelské síly zastávaly.

V šivaismu žena ztělesňuje sílu, muž schopnost úžasu. Mnozí mistři byli a stále jsou ženy. Některé linie jsou předávány pouze přes ženy a jako adept má žena větší uznání než muž ohledně síly, odvahy a hloubky zření. Texty jednoznačně uvádějí: „To, co muž tantrik pochopí za jeden rok, toho žena dosáhne za jediný den,“ protože je ze své podstaty přirozeně zakořeněná ve všem, co tvoří zapomenutou podstatu, kterou mají velká starobylá náboženství společnou. Od Keltů po Drávidy v údolí Indu, od Egypta po Babylon je lidská psýché plně utkaná z ženského aspektu božství. Různé vlny hord, často méně barbarských, než o sobě tvrdí, a nositelé významných kulturních sil, dovedností a vědomostí, jež vdechly nový život hinduismu a umožnily uměním jejich úžasný rozkvět, nikdy neuspěly a nepodařilo se jim podmanit si tajuplnou ženskou sílu, i v dnešní době stále ještě žijoucí v tantrismu.

Žádná diskreditace jakéhokoli druhu ženu nezničí. Vůbec není zdrojem hříchu, pokušení a věčného zatracení, jak to tvrdí tři velká monoteistická náboženství stejně jako jisté tendence v hinduismu a buddhismu, ale naopak je mocí a silou pro přenos nejvyššího mystického učení.

Tyto ženské hodnoty, které dodávají jedinečnou a velmi současnou atmosféru tantrismu, je možné stručně definovat jako hlubokou, harmonickou a klidnou sílu v protikladu k násilí. Spontánnost a otevřenost v protikladu k uměle vytvořenému morálnímu řádu, pokrytectví, puritánství.

Nedvojnost, nedualita, jež navrácí úplnost lidskému bytí tím, že nachází božství v jeho nitru. Svobodomyšlnost, tolerance, přímé prožívání podstaty bez myšlení v protikladu k bezvýsledným spekulacím náboženských sekt a intelektuálů. Láska v protikladu k sexuálnímu využívání. Úcta k přírodě v protikladu ke zběsilému drancování jejích zdrojů. Absolutní svoboda vzhledem k dogmatům, duchovenstvu, státu, kastovnímu systému a sociálním, náboženským, stravovacím a sexuálnímu tabu tradičního hinduismu čerpajícího z árijského védismu. Všechny tyto hodnoty jsou odvozené od bezpodmínečné úcty vůči svobodě každé lidské bytosti, jejíž opětné nalezení tantrismus nabízí, aniž by se člověk ztratil v nějakém vnějším, iluzorním hledání.

V dnešní době si jistý významný segment společnosti uvědomuje, že se musíme vrátit k těmto hodnotám, jinak budeme trpět chaosem a destrukcí. Tantrická cesta je otevřená veškerému bohatství lidské přirozenosti, kterou přijímá bez jakéhokoli omezení. Je to pravděpodobně jediná spirituální cesta, jež nevyklučuje nic a nikoho, a tímto způsobem koresponduje s hlubokými aspiracemi žen a mužů v dnešní době. Ti, kdo akceptují úžasné pochopení ženské síly a ženské části v sobě samých, zdroje bohatství a trvalého vývoje, už nemají žádnou pozici, kterou by museli bránit ve válce mezi pohlavími. Integrují toto pochopení a překročí za neodbytnou dualitu, která překáží veškerému hlubokému pokroku.

Sedm tisíc let nepřetržitě tantrické tradice zahrnuje neuvěřitelné umění utajování před „cizincem“. Tato prozíravost existovala vždy. V severní Indii je tantrismus všude, ale čím víc se k němu člověk přibližuje, tím neviditelnější se zdá být. Mnohokrát jsem měl pocit, že jsem v blízkosti nějakého shromaždiště, že se letmo dotýkám nějakého mistra nebo adepta, který by mě mohl vést, ale bez výjimky byl na místo nasazen „tantrický filtr“ a já si uvědomil, že jsem sám, uprostřed ničeho, neschopný pochopit, ve kterém okamžiku jsem se stal obětí dezinformace nebo nějakého vtípu – variace na tisíciletý ochranný systém. A nebyl jsem konec konců jen novým typem nájezdníka? Proč by se mi ty dveře měly otevřít?

Šivaistický tantrismus není pro své přežití závislý na Západě. Jeho mistři stále nereagují na touhu Západu po jeho importu, ani na západní zvědavost, ani na lákadla zisku. Tantrismus se neobává žádné politické moci, žádné vlny dějin. Jeho plamen se vždy znovu rozhoří; učení se opět vynoří i po těch nejtemnějších obdobích.

Jedna z potíží spojených se setkáním s některým mistrem pramení ze skutečnosti, že tradičně se tantrismus rozvíjí na venkově, v lesích, na izolovaných místech. Velká shromáždění jsou vzácností. Adepti se usazují na venkově a laici, i když se domnívají, že o nějakém mistrovi vědí, se obvykle obávají tuto informaci někam dál předávat. Obecně rozšířené názory za podpory tradičního hinduismu přisuzují tantrickým mudrcům

všechny možné zlé síly a démonické praktiky. Jak by jinak bylo možné, aby mysticismus choval v tak vysoké úctě ženu? Jak to, že neuznává žádné kasty ani žádná společenská, stravovací či morální tabu, jimž se hinduisté podrobují?

Po tisícovkách kilometrů projetých autobusem, terénním vozem, prošlých pěšky nebo strávených na hřbetě koní, po stovkách bankovek směněných za stravu, ubytování a informace jsem došel k závěru, že šivaistický tantrismus se mi bude stále vyhýbat a že bych se měl vzdát své snahy o setkání s některým z jeho mistrů. Kromě toho jak najdete někoho, jehož jméno ani neznáte? V šivaistickém tantrismu je zakázáno vyslovit nebo napsat jméno vlastního mistra. Několikrát jsem se ocitl před opuštěnou chýší, prázdnou jeskyní nebo obecním bláznem, který ke mně byl vyslán jako nějaký mudrc a který jím také dost dobře být mohl. Až mnohem později jsem pochopil, že vystupování v roli blázna je jedním z oblíbených převleků tantriků.

Na své čtvrté cestě jsem se tedy po několika marných pokusech rozhodl upustit od svého pátrání, zapomenout na svou mapu z vydavatelství Bartholomew pokrytou červenými kruhy a tajemnými cestami. Nemohl jsem už dál dotírat na oddané, kteří za svítání nechávali obětiny nebo kytice květin na černém kameni Šivova *lingamu* (falu) symbolizujícím destrukci iluzí, vztyčeném na podstavci v podobě vulvy neboli *jóni*, znaku tajemné kosmické síly. Už jsem nedokázal chodit po strmých stezkách nahých asketů pomazaných popelem a riskovat